

Sesztakov, A. G.: Agrokémia

Mezőgazdasági kiadó. Budapest, 1961. 415 o. 38 ábra, 255 táblázat, 55 Ft

Hasznos szolgálatot tett a Mezőgazdasági Kiadó, hogy magyar fordításban megjelentette A. G. Sesztakov „Agrokémia” című könyvét. Az orosznyelvű könyv 1954-ben jelent meg Moszkvában a Mezőgazdasági Kiadó gondozásában. A magyar nyelvű fordítást Sarkadi János a mezőgazdasági tudományok kandidátusa megfelelő magyar vonatkozású kiegészítésekkel és jegyzetekkel látta el, ami még használhatóbbá tette a magyar olvasók előtt az amúgyis értékes könyvet. A könyv nagy terjedelme miatt a magyar nyelvű fordításban szükségessé vált a hazánkban kisebb jelentőségű részek elhagyása. A. G. Sesztakov és társainak műve hézagpótló a magyar szakirodalomban, mivel dr. Gléria János „Mezőgazdasági Kémia” című könyvén kívül hasonló tárgyú, újabb könyv nem jelent meg, és Prjanisnikov művei sem láttak magyar nyelven napvilágot.

A könyv jelentőségét nagymértékben fokozza az a körülmény, hogy a magyar mezőgazdasági felsőoktatásban az agrokémiai képzés jelentőségéhez képest nem kellő mértékű, és így agrárszakembereink általános ismereteiket kiváló tankönyvből mélyíthetik el. A korszerű mezőgazdasági termelés nagy feladatokat ró az agrokémia tudományára. A hazai agrokémiai tudományának nagymértékű fellendülésére van szüksége ahhoz, hogy a termelés fejlesztésében betölthesse azt a szerepet, amelyet be kell töltenie. Ezért tudományos területen dolgozó agrokémiai szakembereink is érdeklődéssel fogadják a könyvet.

A könyv IX. fejezetből áll s 415 oldal terjedelmű.

Az I. fejezetben az agrokémiának mint tudománynak a meghatározását, feladatának, a természettudományok közötti helyzetének tisztázását találjuk. Ez azért fontos többek között, mert nálunk sokak által vitatott kérdésben foglal állást a következő meghatározásával: „Az agrokémia egyidőben biológiai (agronómiai) és kémiai tudomány.” Továbbá e fejezetben a szerző részletesen ismerteti az agrokémia fejlődéstörténetét Oroszországban, illetve a Szovjetunióban és Nyugat-Európában.

A II. fejezetben, a növények táplálkozásával kapcsolatosan elemzi a termelési tényezőket és azok egymásra gyakorolt hatását. A könyvben részletesen ismerteti azokat a makro- és mikroelemeket, amelyek a növények táplálkozásában elengedhetetlenül szükségesek. Magyarítja az egyes elemek élettani funkcióit és jelentőségét a növények életében. Kitér az egyes elemek hiánya következtében előálló jelenségekre. Különösen érdekesek azok a részek, ahol a növények tápanyagfelvételével és annak a fejlődés folyamán történő változásával foglalkozik.

Híven a bevezetésben lefektetett alapelvekhez, mely szerint az agrokémia a növény, a trágya és a talaj kölcsönhatását vizsgálja, nagy gondot fordít és számos értékes megállapítást tesz a talajnak a trágyázás szempontjából történő vizsgálatára és az ezzel kapcsolatos fogalmak, elvi kérdések tisztázására.

A III. fejezetben ismerteti a szerző a talaj ásványi és szerves alkotó részeinek keletkezését, tulajdonságait és jelentőségét. A talaj adszorpciós képessége közül a biológiai, kémiai és fizikokémiai megkötődési folyamatokat elemzi részletesebben. A talaj és a trágya kölcsönhatása szempontjából nagy jelentőségű a talaj kómhatásával és a talajban végbemenő kationkiesérelődés folyamatával kapcsolatos fejtegetése is.

A IV. fejezetben a szerző a talaj nitrogén, foszfor és kálium tartalmával és ezek dinamikájával foglalkozik. Ismerteti azokat a biológiai, kémiai stb. folyamatokat, amelyek a talaj tápanyagtartalmára és azok változására hatnak. Meglehetősen részletesen írja le a jelenleg ismert műtrágyákat és azok előállítását. Ugyancsak e fejezetben található igen értékes eredmények és tapasztalati adatok, a fontosabb mezőgazdasági növények műtrágyázására vonatkozóan. Ez az összefoglaló jellegű rész kellő hazai átértékelés után igen értékes és hasznos.

Az istállótrágya jelentőségével, összetételével (tápanyagtartalom), a különböző kezelési eljárásokkal, az istállótrágya ta-

lajra és növényre kifejtett hatásával és végül az istállótrágya helyes alkalmazásával az egyes növényeknél foglalkozik az V. fejezet. E fejezetben tárgyalja a szerző a tőzeg, a zöldtrágya és egyéb szerves trágyák kérdéseit is.

A VI. fejezet a legelterjedtebb baktériumtrágya-készítményeket és felhasználási lehetőségeiket adja meg. Kár, hogy ennek az aktuális kérdésnek viszonylag csak rövid fejezetet szentel a szerző.

A talaj meszezését a szerző a VII. fejezetben taglalja. Ismerteti a talajban a meszezés hatására fellépő változásokat, a meszezés szükségességének megállapítását, továbbá leírja a meszezésre számbajelölhető anyagok leghatásosabb alkalmazás-módját.

A VIII. fejezet a különböző vetésforgók trágyázási rendszerét tárgyalja. „Trágyázási rendszer alatt — a szerző szerint — az olyan eljárások komplexumát értjük, amelyek segítségével az adott gazdaságban ésszerűen használják fel a trágyákat a terméshozam, a talaj termékenysége és a munka termelékenysége emelésére.” A szerző igen alaposan és helyesen fejtegeti a trágyázási rendszer célját. Megállapítja, hogy a trágyázási rendszernek a többi agrotechnikai eljárással együtt kell kielégítenie a növény tápanyag igényét a növény fejlődése

és biológiai sajátosságainak, továbbá a talajtani, éghajlati, agrotechnikai adottságoknak megfelelően. Részletesen tárgyalja a legfontosabb mezőgazdasági növények tápanyag igényét, leghatásosabb trágyázási eljárásait és ennek alapján útmutatót szolgáltat a különböző vetésforgók trágyázási rendszeréhez.

Az utolsó IX. fejezetben a szerző a szabadföldi és tenyészedény-kísérletek legfontosabb elvi és gyakorlati problémáival foglalkozik, amelyek ismerete a kísérletek megtervezéséhez, beállításához és kiértékeléséhez szükséges.

Összefoglalóan tehát a könyv értékes segítséget adhat az agrokémiával foglalkozók számára. Kár azonban, hogy az 1954-es kiadás miatt néhány fejezetben elmondottak ma már nem tekinthetők a legkorszerűbb nézeteknek, ezért ezeket kritikusan kell fogadni (vetésforgó, istállótrágya jelentősége stb.). Ebből a szempontból talán helyesebb lett volna, ha a könyv most készülő második átdolgozott kiadását jelentették volna meg. Így a mű még jobban szolgálta volna a szocialista mezőgazdaságunk fejlesztésének, korszerűsítésének ügyét.

LATKOVICS GYÖRGYENÉ

Érkezett : 1961. szeptember 12.